

**Storumans
kommun**
LUSPIE

Parkeringspolicy

Antagen av Kommunfullmäktige 2022-11-22 § 155

Kommunens viljeinriktning

Storumans kommun har som ambition att främja ett välstrukturerat trafiksystem för olika typer av fordon, i detta avseende fyller tillgängligheten på parkeringsplatser en central roll. I linje med att arbeta med nationella miljömål och Agenda 2030 ska Storumans kommun bli mer attraktivt för miljövänligare transportmedel. Hållbara transporter och delningsekonomi är några aspekter som Storumans kommun vill främja med policyerna i parkeringsplanen. Storumans kommun vill erbjuda sina invånare ändamålsenliga parkeringar som speglar de behov som finns på landsbygden men också uppmuntra till platsbesparande beteendeförändringar. Bilar tar mycket plats i tätorter där utrymmet ofta är begränsat särskilt i kommunens västra delar.

Tydliga riktlinjer vad gäller parkeringar gör att fler väljer att etablera sig eller besöka vår kommun. Storumans kommun eftersträvat att så många som möjligt väljer gång, cykel eller kollektivtrafik som färd sätt till arbetet och fritidsaktiviteter där det är möjligt. Viljeinriktningen är att fler väljer miljövänligare transportmedel som även är mindre ytkrävande vad gäller parkering. Ungefär 60 procent av kommunens invånare bor inom tätort där avståndet från ytterkant till centrum (fågelvägen) är 2 km vilket gör att många har det som betraktas som nära cykelavstånd till jobb, skola, handel och fritidsaktiviteter.

Storumans kommun arbetar aktivt med att uppnå en "minimistandard" på större besöksparkeringar för friluftsliv. Dessa bör kunna erbjuda utedass, sopkärl, bänkbord, cykelställ samt informationstavla.

Lag och förordning

Parkering vid nybyggnad av hus och parkeringsanläggningar regleras i plan- och bygglagen (PBL). Plan- och bygglagen fastslår att när en obebyggd tomt ska bebyggas ska det på tomten eller i närheten av den i skälig utsträckning finnas lämpligt utrymme för parkering samt lastning och lossning av fordon. Det är kommunen som avgör vad som är parkering i skälig utsträckning och vad som är i närheten av tomten. Det är inte lagstadgat att kommunen måste ha miniminivåer för parkering. Kommuner har möjlighet att öka eller minska bil- och cykelparkeringens omfattning. Storumans kommun har ett övergripande ansvar för parkeringsplaneringen och ska ange vilken parkeringsefterfrågan som fastighetsägarna ska tillgodose. Som ett stöd för att göra en bedömning av parkeringsefterfrågan tar många kommuner fram en parkeringsnorm som används vid detaljplanering och bygglovsprövning. Parkeringsnormen är riktlinjer, har inte någon direkt rättsverkan och är inte bindande för kommunen. Genom ansvarig nämnd gör kommunen en slutlig bedömning i varje enskilt fall. Likställighetsprincipen tillämpas för att behandla byggherrar lika om det inte finns skäl för något annat.

Plan- och bygglagen (PBL) SFS 2010:900

”8 § En obebyggd tomt som ska bebyggas ska ordnas på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till stads- och landskapsbilden och till natur- och kulturvärdena på platsen. Tomten ska ordnas så att det på tomten eller i närheten av den i skälig utsträckning finns lämpligt utrymme för parkering, lastning och lossning av fordon om det inte finns tillräckliga utrymmen för att ordna både friyta och parkering.”

Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna (TSFS 2009:73) hanterar vem som har rätt till parkeringstillstånd och ger råd om parkeringstillstånd för rörelsehindrade.

Riktlinjer

Parkeringsnorm för Storumans kommun	
Verksamhet	Bilplatser per bruttoarea
Hotell/lägenhetshotell	0,6 per hotellrum eller 30/1000m ^{2*}
Flerbostadshus	1,1 per 4–6 bäddslägenhet*, **
Permanentboende, flerbostadshus	1,5 per lägenhet
Radhus & villor m.m.	2 per lägenhet
Kontor	30/1000m ^{2*}
Butiker & restauranger	40/1000m ^{2*}
Livsmedelsbutiker	50/1000m ^{2*}
Laddmöjligheter (Elfordon)	20 % av handelsinriktade parkeringsplatser

*Minst 1 handikapparkering per parkeringsyta (3% minimum av BTA)

*Parkeringsnorm för verksamheter, bilplatser per 1 000 m² (BTA) bruttototalarea, anställda och besökare.

** Minst 2 cykelparkering per lägenhet.

Ska vi ställa krav på cykelparkeringstal?

Storumans kommun ställer ett grundläggande krav på cykeltal för flerbostadshus däremot bör man prioritera cykelparkering för sina boende och gäster. I linje med kommunens viljeinriktning ska cykelparkeringar prioriteras högre än tidigare. Cykelparkeringar ska i synnerhet prioriteras i samband med målpunkter och ska då placeras närmare målpunkten än bilparkeringen. För cykelparkering gäller att de ska placeras så nära entréer som möjligt, i normalfallet inte mer än 25 meter från entrén. Cykelparkeringen bör även förses med väderskydd för att möjliggöra attraktiv parkering året runt. Cykelparkeringen kan med fördel utrustas med möjlighet till att pumpa däck, hänsyn bör även ges till större lastcyklar vilka tar upp mer plats.

När ska parkeringstalen användas?

Parkeringstalen ska användas vid planläggning och bygglovsprövning (ny-, om- och tillbyggnad samt ändrad användning). Vid ombyggnad, men med samma användning som tidigare ska en bedömning göras från fall till fall om parkeringstalen är lämpliga att använda för att uppnå det som kommunen eftersträvar.

Prioriteringar och platsbrist

PBL anger vissa prioriteringar mellan olika ytanspråk vid exempelvis bostäder, förskola och skola. Det vill säga att friyta ska prioriteras före parkering, lastning och lossning. Utifrån detta anser kommunen att innergårdar som huvudregel inte ska användas för bilplatser.

Vid en eventuell ändrad användning till exempel från kontor till bostad ska därför en målsättning vara att skapa en så hög kvalitet på friytan på innergården som möjligt. I praktiken kan det innebära att i de fall det finns fler bilplatser än de parkeringstal som gäller för bostäder kan fastighetsägaren behöva ta bort överskottsantalet och använda ytan till att skapa en grön friyta.

I dessa fall behöver fastighetsägaren och kommunen föra en dialog om hur denna målsättning kan uppnås. I de fall det inte finns några bilplatser knutna till lokalen kan fastighetsägaren behöva skapa en grön friyta till bostäderna vilket även gynnar folkhälsan. Utöver denna prioritetsordning mellan friyta och parkering anser kommunen att cykelparkering ska prioriteras högre än bilparkering.

På tomtmark ska boendeparkering prioriteras före besöks- och kundparkering. För boendeparkering och avgifter för dessa är det viktigt att de ordnas så att de boende får möjlighet och incitament att inte flytta bilen dagtid. Detta för att inte skapa ett system som medför att den boende känner att det är fördelaktigt att ta bilen till arbetet framför andra färdmedel om alternativ finns tillgängligt. Behovet av arbetsplatsparkering ska tillgodoses i sista hand för att stimulera till andra färdmedelsval. Rörelseförhindrades behov av parkering ska alltid tillgodoses. Det bör alltid finnas möjlighet till motorvärmare vid handikapparkering.

Lokala variationer

Inom Storumans kommun föreligger det skillnader på behov av parkeringsmöjligheter beroende på tätort och tid på året. Storumans tätort har ett gott utbud av parkeringsplatser. I tätorter som Hemavan och Tärnaby föreligger det under delar av året ett utökat behov av parkeringar som inte kan tillgodoses fullt ut. Det är stor utmaning för Storumans kommun och företagare i området att förse behovstopparna av parkeringsplatser under högsäsongen för besöksnäringen. I kommunen finns också ett generellt behov för avställningsplatser för släpvagnar, lastbilar och husvagnar.

Utformning av parkeringsplatser

Stor omsorg ska läggas på utformningen av markparkeringar med hänsyn till möjligheten för snöröjning och eventuella snötippor. Storumans kommun rekommenderar att det finns plats för snöupplag som motsvarar 10 % av parkeringsytan. Naturmark eller annan lämplig yta i anslutning till parkeringsplatsen är generellt en lämplig plats för snötippning. Hantering av ytvatten vid snabb avrinning eller skyfall bör även avvägas vid utformningen av parkeringsplatsen.

Parkeringsanläggningarnas estetiska gestaltning vad gäller parkeringshus och för markparkeringar bör även prioriteras. Det finns stöd för att verka för en god estetisk gestaltning i PBL som anger att hänsyn ska tas till stads- och landskapsbild samt natur- och kulturvärden. Närboende ska inte uppleva sig störda av vare sig bilanvändningen eller anläggningens gestaltning.

Parkeringsanläggningar ska utformas så att de anpassas efter omgivning och ambitionen bör vara att skapa parkeringar med inslag av planteringar eller andra gröna element. Utformningen ska också bidra till att minska risken för störningar från bilstrålkastarnas ljuskäglor, avgaser och buller. Dagvatten från parkeringsytor innehåller normalt sett föroreningar. Ett renande omhändertagande av dagvatten är därför, förutom det estetiska, en viktig aspekt i valet av utformning. Vid gestaltning av parkeringshus behöver extra arbete läggas på att skapa levande fasader i bottenvåningen, helst med någon form av verksamhet till exempel kontor, butik och bokal (lokal med bakomliggande bostad). Belysning, färgsättning och öppenhet är viktiga element för att skapa trygghet för den som parkerar, särskilt i parkeringshus och parkeringsgarage.

För att skapa en välfungerande infrastruktur för eldrivna fordon ska vid nybyggnad och renovering av parkeringshus/garage eller andra större parkeringsplatser följande gälla: De ska ha laddmöjligheter för eldrivna fordon (minst 20 procent av platserna) eller vara förberedda för senare installation (kanalisation) av de samma. Fastigheten bör dessutom vara uppsäkrad för att klara den ökande elbelastningen. Den som projekterar elsystemet bör ta höjd för en framtida utbyggnad av laddningspunkter. I dagsläget ställs inga direkta krav på att elcentraler ska ha kapacitet för inkoppling av laddningspunkter.

Ovanstående utformningsråd ska vara vägledande när kommunen skriver markupplåtelseavtal. Av avtalet skall krav, ansvar och skyldigheter framgå, både avseende tiden under upplåtelsen samt tiden efter, om fastighetsförvaltaren gör bedömningen att markupplåtelse kan ske skall skriftligt avtal upprättas och tecknas. Markupplåtelseavtal används vid upplåtelse av mark för el, fiber och/eller värme och hanteras inom 7 kap. Jordabalken.

Undantag

Samhället har ett ansvar att underlätta för individen att göra val som gynnar både individen och samhället. Som en del i det möjliggör planen följande undantag med ekonomiska incitament för byggherrar. Aktiva bilpooler värderas högt eftersom det verkar för delningsekonomi och hållbara transporter.

Åtgärd	Reduktion av parkeringstal
Avtal om bilpool för hyresgäster	-25%
Elcykel som ingår i hyran för lägenheten	-15%

Kostnad för att tillskapa en parkering på markplan kan variera, i tidigare projekt har kostnaden för kommunen legat på cirka 25 000 kr/plats.

Exempel:

En fastighetsägare vill bygga ett flerfamiljshus med 20 hyresrätter i tätort. Den totala bruttoarean på huset är 2000 kvm. Enligt parkeringstalen skulle det innebära att fastighetsägaren behöver bygga 30 bilparkeringsplatser. På tomten finns inte plats för alla dessa parkeringsplatser så antingen behöver fastighetsägaren köpa mera mark eller minska byggytan. Kostnaden för 30 bilplatser är 750 000 kronor. Att satsa på en bilpool där medlemskapet för hyresgästen ingår i hyran ger en besparing på 187 500 kronor samt en ökad attraktionskraft för bostadsrättsföreningen.

Villkoret är att bygglovsansökan ska åtföljas av ett avtal som anger att en bilpool är kopplad till bostäderna. Bilpoolen ska vara betald i minst fem år och medlemsavgiften ska ingå i hyran/avgiften.

Arbetsgrupp:

Alexander Sahlström, översiktsplanerare
Tommy Larsson, planhandläggare
Ulrika Kjellsdotter, samhällsplanerare
Erika Arklöf, klimatsamordnare
Emma Hörnqvist, kollektivtrafiksamordnare
Jimmy Lindberg, stabschef
Oscar Elffors, exploateringsingenjör